

Siveyttäviä Kertomuksia
Nuorisolle.

II.

— X —

JYVÄSKYLÄSSÄ,
Weilin ja Göös'in kirjapainossa, 1875.

Sisältö:

	siv.
Pieni kukkaron myyjä	1.
Johan Henrik Jung-Stilling	4.
Maria, kastettu Juutalaistyttö	17.
Gurland	23.
Eräs tublaajapoika	33.
Efraim Syrialainen	37.
Äidin ääni	44.

Pieni kukkaron myyjä.

Kesäkuussa 1820 kohtasi pieni poika pulskean sotaherran, joka nuoren neitosen kanssa käveli Berlinin Eläintarhassa. Poialla oli rasia rahakukkaroja kaupaksi. Hän pyysi herraa ostamaan yhden kukkaron. Herra vastasi ei tarvitsevansa semmoista tavaraa ja meni edelleen. „Hyvä herra luutnantti“, alkoi poika juosten herran perästä, „ostakaatte edes yksi kukkaro mamselille; armas äitini on neulonut kaikki kukkarot ja jos en minä tuo yhtään rahaa kotiini, niin ei meillä tänä iltana ole mitään syötävää.“ — Herra: „Kuka sinun äitisi on?“ Poika: „Köyhä sotamiehen leski, isäni ammuttiin sodassa 1813 Leipzig'in tappelussa.“ Herra: „Onko sinulla sisaruksia?“ Poika: „On herra luutnantti, yksi veli ja yksi sisar.“ Herra: „Missä te asutte?“

Poika: „Kutoja Wuttizin luona Kivikadulla.“

Herra: „Noh mitä tuommoinen kukkaro sitte maksaa?“ Poika: „Kaksi groschenia, hyvä herra.“

Herra osti sitte 12 kappaletta ja antoi niistä poialle kultarahan. „Mutta hyvä herra luutnantti“, sanoi poika tarkastaen tuota suurta kultarahaa, „nyt en taida antaa teille takasin.“

Herra vastasi: „Pidä sinä vaan koko raha ja vie se äidillesi!“ Tämän sanottua meni hän.

Riemuten juoksi poikanen kotiinsa ja ilmoitti äidille onnellisen tapahtuman. Kiitollisuuden ja liikutuksen kyyneleet vierivät äidin kuihtuneille poskille. Hätänsä oli nyt ollut suurimmallaan; sillä huoneen vuokrausraha oli maksettava, lapsille ravintoa hankittava ja varoja ei ollut kumpaiseenkaan.

„Tulkaatte lapset“, sanoi hän, kun hämmästyksestään oli tointunut, „kiittäkäämme Jumalaa odottamattomasta avusta ja rukoilkaamme tuntemattoman hyvän tekijämme edestä!“ Perheen siinä toimessa ollen astui eräs Preussin kuninkaan adjutanti huoneesen tiedustelemaan, josko

poian kertomuksessa oli perää. Jalomielinen hallitsia ja suloinen tyttärensä prinsessa Aleksandrina olivat nimittäin ne, joiden tykö Jumala, köyhäin isä, oli johdattanut poian, lievittääksensä äidin hätää ja lohduttaaksensa häntä miehensä kuolemasta.

Talonisäntä ynnä asianomaiset todistivat lesken käytöstä kiitettäväksi. 100 talerin vuotuinen eläkeraha leskelle, ynnä pienen kukkaronmyyjän pääseminen muutamaankasvatustalokseen olivat tämän onnellisen tapauksen siunatut seuraukset.

Johan Henrik Jung-Stilling.

Johan Henrik Jung (nimitetty Stilling) mainio silmälääkäri, kameralisti ja kirjailia syntyi köyhistä vanhemmista 12 päivänä Syyskuuta 1740 Grundissa Nassauin maakunnassa. Ainoastaan Jumalan ihmeellisin johdanto teki hänen siksi mikä hän sittemmin oli. Hänen omakirjottama elämäkertansa onkin mitä viehättävin ja opettavaisin teos kirjallisuuden alalla; mutta se on useasti jo surkuteltavalla tavalla sekä väärinkäytetty että väärin käsitetty.

Tuskin 2 vuoden vanhana kuoli Stillingiltä lempeä äitinsä. Tämä tapaus vaikutti isäänsä niin, että hän muuttui hyvin mieltäväksi ja vetäytyi yksinäisyyteen, jossa kasvatti pienen Henrikinsä. Isänsä oli talonpoika, koulumestari ja räätäli; semmoisena oli hän poikansa ainoana opettajana ja saattoi hänet niin pitkälle, että

poika, rippikoulun käytyä pääsi alemman koulun opettajaksi ollen samalla isänsä sällinä. Kun nämät ammatit puuttuivat työtä, työskenteli hän kedolla ja riihessä. Viimein mainittu työ ei ensinkään sopinut heikolle ruumiillensa. 21 vuoden ikäisenä oli hän jo ollut opettajana 5:ssä koulupiirissä ja yhtä monta kertaa tuli hän takasin isänsä luo ompelemaan ja riihtä puimaan. Se seikka hänelle ei selvennyt, mihin kutsumukseen hän oikeastaan oli määrätty. Vihdoin meni hän räätälinä muille maille ja kun hänen siellä hyvin kävi, suostui hän pysyä siinä ammatissa vaikka, sanoi hän: „en usko Jumalan minua ikuisesti tuominneen tämmöiseen helvettiin, jomoinen minusta on räätälin ammatti.“ Hän tahtoi nyt vaan itseänsä voittaa; sillä eräs hyväntahtoinen ymmärtäväinen orpanansa, jonka kanssa hän oli keskustellut tilastansa, oli hänelle sanonut: „Orpanani minä ennustan teille mikä teitä elämässänne on kohtaava. Jumala on pitkällisen vaikean johdannon kautta tyhjäksi tekevä kaikki turhamieliset toiveenne; jos tämä

hänelle onnistuu tulee teistä onnellinen suuri mies ja oivallinen Jumalan välikappale! Jos taas ette seuraa hänen johdantoansa, niin kiipeätte ehkä kohtakin korkealle, mutta sitte lankeatte ja se lankemus on heleästi kaikuva ihmisten korvissa.“

Päätöksessään uskollinen, työskenteli hän nyt ammatissaan ja mestarinsa uskovainen mies kohteli häntä isällisellä rakkaudella. Hän jo rupe-sikin tilaansa tyytymään kun muutama rikas tehtailia häntä tahtoi kotiopettajaksi. Stilling tiesi tämän tarjomuksen Jumalan lähettämäksi ja suostui menemään. Tehtailia antoi hänen oppia ranskan kieltä ennen kun hänet taloon-sakaan otti. Hän sai nyt kylläksi aikaa vapaa-hetkinä enentää tietojansa; hän luki useampain saksalaisten ja englantilaisten runoiliain teoksia ja tutki Wolfin filosofiaa; paitsi sitä heitti isän-tänsä hänen hoidettavaksensa kolme vasarapajaa. Näissä saavutettu koneellinen taito oli hänelle sittemmin suuresta arvosta. Asiain näin ollen tuli Stilling siihen päätökseen, ett'ei hänestä ollut

kauppamieheksi ja isäntänsä kehoitteli häntä lukemaan lääketiedettä. Hän luki sentähden grekan kieltä, tutki luonnontiedettä ja anatomiaa, kävi kirjevaihtoon taitavien lääkärien kanssa, jotka puolestansa antoivat hänelle hyviä neuvoja miten hänen parhaimmin tulisi valmistauda lääketieteen tutkintoon. Vihdoin tuli hän Strasburgin yliopistoon. Siellä tapasi hän Göthen, Herderin ja muita mainioita nuorukaisia; otettiin heidän seuraansa ja edistyi täten erinomaisesti sivistyksessään. Tämän ohessa luki hän ahkerasti lääketiedettä, niin että hän puoleentoista vuoden kuluttua kiitettävimmällä todistuslauseella sai luvan toimittaa lääkärin virkaa. Jätettyänsä Strasburgin Maaliskuussa 1772 muutti hän Elberfeldiin ja alkoi virkatoimituksensa. Kotinsa oli joksikin köyhä silloin: 6 tuolia, pöytä, 2 sänkyä, muutama lautanen ja vati ynnä tarpeellisimmat vaatekappaleet, kas siinä oli koko taloutensa ja kukkarossansa oli 5 riksiä. Kolme päivää kului ennenkun joku etsi hänen apuansa. Vihdoin tuli vaimo, joka ei muilta lääkäreiltä

saanut apua tyttärelleen, hänen luoksensa. Jumala salli hänen menettelössään onnistua ja kohta tuli monta, jotka hänen apuansa etsivät; mutta siitä hänelle ei ollut suuri sisääntulo, kun ei köyhiltä ottanut maksua, eikä ymmärtänyt mitten rikkaita tuli kohdella. Elämänsä tosin ei ollut loistava, sillä vaimonsa oli useasti sairas; veloistaan, joita hän Strasburgissa oli tehnyt, maksoi hän suuret korkorahat ja usein ei hänellä ollut rahavaroja kahdeksikaan päiväksi. Vakava luottamus, ett'ei Jumala koettele häntä yli voimainsa, ylläpiti häntä.

Kipeämmästi kun puute koski häneen rakkaan vaimonsa sairaus; mutta sekin vaan nöyryytti häntä ja vahvisti hänen luottamustansa Jumalaan ja enensi hänessä halua rukoukseen, jota harvat lienevät niin useasti ja innokkaasti käyttäneet kun Stilling ja jonka voimasta ja autuudesta hän myös runsaasti tuli osalliseksi. Jumala vahvisti häntä myös usein rukouksen kuulemalla. Vuonna 1773 kävi ystävänsä Göthe luonansa ja tämä tapaus vaikutti suuresti tule-

vaan kohtaloonsa. Stilling oli tätä ennen kirjottanut kertomuksen nuoruutensa elämästä; sen näytti hän Göthelle; tämä otti käsikirjotuksen kanssansa luettavaksi, mieltyi siihen ja painatti sen.

Täten oli nyt alku pantu Stillingin kirjailiatoimeen. Samana vuonna alkoi hän myös silmälääkärityönsä Strasburgissa ja oli hän huolellisesti oppinut parantamaan kaihia silmässä. Hänellä olikin kaikki siihen kuuluvat koneet; mutta liikanainen arkatuntoisuus esti häntä tahtoansa käyttämästä. Eräs vanha rouva W:stä, jolla oli kaihi silmässä, pyysi häntä sitä parantamaan. Stilling kielsi ensin jyrkästi; mutta kun rouva uudisti rukouksensa, vieläpä uhkasi viimeisellä tuomiolla kantaa päällensä, kun nyt ei auttanut, vaikka hänellä siihen oli voimaa ja siihen toimeen oli kutsuttukin, koski se sydämeensä ja vaikka hän sanoi: „Elkäätte minua kiusatko, minä en voi teitä auttaa“, niin ei hänellä sentähden ollut oikeata rauhaa. Rouva valitti nyt pastori Myllerille. Tämä kirjotti Stil-

lingille ja kehoitti häntä leikkaamaan rouvan silmää. Kun sitte muutki ystävänsä sitä vaativat, suostui hän viimein pelolla ja vapistuksella siihen. Leikkaus onnistui erinomaisen hyvästi. Tästä levesi maineensa ylt'ympäri ja sokeita tuli joka haaralta luoksensa parannettaviksi. Moni saikin näkönsä jälleen, niin että Stilling elämänsä lopulla oli parantanut yli kaksituhatta henkeä silmätaudista. Kummallista sentähden oli, että hän useimmin onnistui köyhiä parantaissa kun rikkaita. Erittäin onneton oli hän parantaissaan muutamaa vapaasukuista hovimestaria von Lesneriä. Viimemainittu oli hänelle luvannut tuhatta guldenia, jos silmäin leikkaus onnistuisi tahi ei. Ensimmäisinä päivinä leikkauksen jälkeen näki hän kyllä; mutta sitte ilmestyi polte silmiin ja hän jäi ikuisesti sokeaksi. Tämä tapaus vahingoitti Stillingin mainetta, niin että hän taas joutui köyhyyteen. Vähäksi aiaksi auttoi häntä kyllä se raha, jonka Göthe lähetti elämäkerrastansa; mutta sitten levittivät vihamiehensä Elberfeldissä huhun, että

Stilling olisi mielipuoli. Nyt luopuivat hänestä kaikki apua etsiväiset ja tuttavat ja hän ei toivonut itselleen parempaa kun pian päästä pois Elberfeldistä. Erityisistä syistä oli hän kirjoittanut esitelmän metsänhoidosta ja sen hyödyistä Nassauin maakunnassa. Siitä seurasi, että hänelle tarjottiin teknologian- maaviljelyksen- kaupan- ja eläinlääkintätieteen professorin-virka Kaiserslautern'in uudessa Kamerali-akademiassa. Nuoresta pitäin oli hän aina vaan oppinut. Hän oli kasvanut metsämiesten ja sysipolttajain keskeillä; tehtaan päälismiehenä oli hän tutustunut kauppa-asioihin ja lääkärinä oli hänellä niin paljon tietoja, että hän eläinlääkintäopissakin luuli toimeentulevansa; sentähden otti hän surematta vastaan tarjotun viran. Vaikka uusi virka vähäisellä palkallaan piti häntä alituudessa rahan puutteessa, oli hän kuitenkin onnellinen. Luentonsa miellyttivät kuulioita, kirjalliset teoksensa eri aineissa, joita hän vähän takaa toimitti, otettiin suosiolla vastaan ja tuottivat hänelle ystäviä sekä kotimaassa että muualla. Hän luuli

nyt olevansa Jumalan määrämällä paikallaan ja siinä ammatissa, johon hän aivottu oli, ja tämä vakuutus tuotti sydämeensä hiljaisen autuaallisen ilon. Mutta olonsa muuttui täälläkin jonkun aian kuluttua. Kateelliset ihmiset saattoivat hänelle paljon harmia; hänen huostaansa jätetty maakartano ei antanut toivottua satoa ja velkansa vaan enenivät enentymistään. Tämän lisäksi kuoli häneltä vielä pitkällisen taudin perästä Lokakuussa 1781 rakastettu vaimonsa. Vaimonsa kuolema oli hänelle sydäntä särkevä suru ja kuitenkin oli se Jumalan neuvon jälkeen oleva välikappaleena hänen tilansa parantumiseen. Itse oli hän tähän asti pitänyt huolta taloudestansa ja hoitanut talon kassaa, johon toimeen ei kuitenkaan ollut sopiva, kun oli liiaksi hyväntahainen ja antelias. Kun ei yksinään toimeen tullut täytyi hänen naida. Toinen vaimonsa Selma Florentin olikin hyvä kasvattaja lapsilensa ja oivallinen talouden hoitaja. Kolmeen vuoteen sai hän talon hyvään kuntoon ja miehensä velat maksetuksi, köyhiä kuitenkin un-

hottamatta. Vuonna 1784 yhdistettiin Kaiserslauternin kameralikoulu Heidelbergin yliopistoon. Täten sai Stilling laveamman vaikutusalan ja tulonsakin enenivät. Olonsa Heidelbergissä oli lyhyt, sillä jo 1787 kutsui hänet Hessen-Kasselin maakreivi kameralitieteen professoriksi Marburgiin, jossa palkkansa oli 1200 taleria. Näytti siltä kun jos kaikki nyt kilpaan tahtoisivat palkita hänelle entiset puutteensa ja murheensa. Kaikki yliopiston jäsenet vastaanottivat häntä ystävällisesti. Ulkonainen tilansa parantui niin, ett'ei hänellä enää ollut toimeentulosta murhetta. Mutta pian ilmestyi taloonsa suruakin. Itse oli hän useasti sairas ja kadotti siten iloisen mielensä. Vuonna 1790 kuoli toinen vaimonsa; mutta hän jätti hänelle perinnöksi ystävänsä Elisa Coingin, josta Stilling taas sai uskollisen kumppanin, jota hän rakasti ja joka teki elämänsä onnelliseksi. Tästä aiasta alkain kehittyi hänen kohtalonsa suunta täydellisesti. Tieteellisien kirjain ohessa oli Stilling toimittanut monta uskonnollista kirjaa, niiden

seassa „Kodinkaipaus“, neljä osaa, missä hän selittää kristityn kärsimisen tietä taivaalliseen kotimaahansa ja joka kohta ilmestyttyänsä saavutti yleisön suosion ja tuotti hänelle monta ystävää todellisten kristittyin joukossa sekä koti-että ulkomaalla. Yksin arvollisimmat Europan hallitsijat ja mainioimmat miehet osottivat hänelle kunnioituksensa. Alhainen kansa piti paljon hänen kirjoistansa ja luki niitä ahkerasti. Lyhyesti sanottu, Stilling oli kuuluisin kansankirjailia aikansa ja yksi niistä harvoista, jotka järkähtämättä pysyivät elävässä uskossa Kristukseen. Juuri se seikka tuotti hänelle paljon vihamiehiä ja mitä enemmän uskonnollinen vaikutus-alansa leveni, sitä harvemmaksi muuttui kuuliajn joukko luennoissansa yliopistossa. Hän oli alituisesti hyvin kiusattu ja taas heräsi hänessä epäily, josko yliopiston opettaja-virka tosin oli hänen kutsumuksensa, kun hän päinvastoin itsensänsä tunsu suuremman halun uhraamaan kaikki voimansa Kristuksen palvelukseen? Tätä rupe-sikin moni häneltä vaatimaan, senjälkeen kun

1795 oli toimittanut muutaman lehden aikakirjasta „Harmaa mies.“ Hän ei voinut ystäväinsä mieltä noudattaa, vaikka itsekin sitä halusi. Nämät epäkohdat enensivät vaan alakuloisuutensa ja halu entiseen vaikutukseensa katosi peräti, kun ei siitä enää nähnyt hyötyä olevan.

Viimein saattoi eräs matka, jonka hän teki Schveiziin, hänet likemmäksi päämaaliansa. Kulkiessaan Karlsruhen läpi kutsui Badenin hurskas ruhtinas Karl Fredrik, joka paljon oli lukenut Stillingin teoksia, hänet luoksensa ja keskusteli hänen kanssansa olostansa. Stilling julkasi hänelle sydämensä halun. Ruhtinas kuunteli häntä tarkkuudella ja sanoi: „Toivon Jumalan avulla voivani asettaa teidät paikalle, jossa vaan saatte työskennellä kirjallisuuden alalla ja silmäin parantamisella.“ Mutta vasta 1805 toteutui tämä ruhtinaallinen sana. Stilling sai arvonimen salaneuvos ynnä 1200 talarin palkan ja sai asettua Heidelbergiin asumaan. Nyt vasta oli hän toiveinsa perille päässyt. Kaikista muista velvollisuuksistaan vapaa sai hän nyt uhrata voi-

mansa ja aikansa kirjallisuudelle ja sitä teki hän uskollisuudella ja innolla. Silmäinparantamisen taitoa hän myös viljeli suurella siunauksella. Lavealla kirjevaihdoillaan ja kirjoillaan koki hän kaikissa säädyissä edistää käytännöllistä kristillisyyttä. Tämmöinen vaikutus olikin suuresta arvosta ja hyödyllinen; sillä suuri puute oli tällä uskottomuuden aialla lujista Jesuksen Kristuksen tunnustajista.

Maria, kastettu Juutalaistyttö.

Rikkaalla ja arvokkaalla Juutalaisella Englannissa oli tytär, joka erinomaisten luonnonlahjainsa vuoksi oli isällensä erittäin rakas ja kallis. Mutta tämä sattui onnettomasti putoamaan jyrkiltä rappusilta, joten hänen selkä-rankansa niin särkyi, että vähinki liike tuotti kauheinta kipua ja kuten kohta huomattiin, odotti häntä joko pikainen kuolema tahi elinkautinen kituminen. Luonnollisesti tämä onnettomuus herätti suurta valitusta kodissa, ja isän mielestä, ei mitään surkeampaa olisi voinut häntä kohdata; ja kuitenkin piti tämä tyttären onnettomuus oleman tienä suurimpaan onneen. Hänen surkuteltava tilansa herätti kaikissa, jotka siitä kuulivat, sydämellisintä osanottavaisuutta; erittäinki neiti P:ssä, eräs kristitty nainen, joka usein tiedusteli häntä, mutta sai vaan aina vastaukseksi

että sairaan kivut olivat melkeen mahdottomat kärsiä, että hänen täytyi usein ääneen huutaa, eikä häntä millään voitu lohduttaa. Täten herätti Jumala P:n sydämeen halun tutustuttaa sairaan Hänen kanssaan, joka yksin voi kärsivällisyyttä ja lohdutusta antaa. Mutta hän ei löytänyt tilaisuutta päästäkseen sairaan luoksi, vaikka hän kauan tätä mietiskeli. Hän rukoili Jumalaa avaamaan hänelle tien, jos Hän näkisi siitä hyötyä olevan. Tämä rukous tuli kuuluksi. P. oli eräänä päivänä lähettänyt sairaalle korillisen hedelmiä ja kukkia, ja samalla antanut vakuuttaa hänelle sääliväisyyttänsä; tämän korin toi Marian sisar hänelle kohta takasi, pyytäen neiti P:tä toki jonku kerran sairasta katsomaan. Niin tervetullut kun tämä kutsumus olikin, saattoi neiti P. kuitenkin ensi kerta sairaan tykö mennessään, tuskin hillitä vavistustaan; sillä hän pelkäsi taitamattomasti asiaan ryhtyvänsä ja siten sitä enemmän vahingoittavan, kuin hyödyttävän. Kuunneltuansa tarkkaa tilintekoa sairaan kivuista, ja koeteltuansa niitä

useimmin tavoin huojentaa, pyydettiin häntä jottain lukemaan. Hän valitsi muutamia psalmia, joita hän piti sopivina sairaan tilalle. Maria lausui tyytyväisyyttään, lisäten että hän usein luki psalmia ja osaisi monta ulkoaki, valitti vaan raamattunsa olevan niin raskaan, ettei hän kauan voinut sitä kädessään pitää. Silloin rohkeni neiti P. tarjota hänelle pienen käsipiiliansa, joka hänellä oli muassaan ja menipä kiihkossaan niinki loitos, että hän tähän vielä liitti muutaman ehdon. Mutta tämän kautta hän herätti perheessä epäluuloa, ja erään päivän kulluttua annettiin hänelle raamattu takasin, muistutuksella Marian olevan liian heikon vieraita näkemään. Maria, joka ei mielellänsä luopunut pienestä pipliasta, ei tau'onnut rukoilemasta isäänsä, ennenkuin hän hänelle toisen siaan hankki ja onneksi sattui tämä olemaan yksi, johon oli liitetty vertauspaikkoja Uudesta Testamentista; näitä hän tarkasteli ahkerasti. Jonku ai'an kulluttua oli hän myös siten saanut kotiväen mielet taipumaan, että neiti P., jonka kanssa

hän mielellään keskusteli uskonnon totuuksista, jälle rohkeni tulla hänen luoksensa. Kohta tuli eroitus juutalais- ja kristinuskon välillä puheeksi; mutta Marialla oli jälkimäistä vastaan yhtä ja toista sanottavaa. Erään pitkän taistelun jälkeen, sanoi P. hänelle: „Jospa me näin eri ajatuksista olemmekin, niin minä kumminki tiedän sen meistä, joka turvallisesti rukoilee P. Hengen selitystä, johdattavan totuuteen.“ Näillä sanoilla oli kummallinen vaikutus. Maria ei koskaan enää voinut niitä unhottaa, ja hän rukoili usein Jumalaa johdattamaan häntä totuuteen. Pyhän raamatun ahkera lukeminen ynnä kanssakäyminen uskovaisten ihmisten kanssa, auttoi tämän rukouksen toteuttamiseen; erinomattain oli hänelle Jesaian 53 luku suureksi siunaukseksi. Vihdoin oltiin niin kauas jouduttu, että sairas halusi kastetta. Tämä ei suinkaan ollut vanhemmille ja sukulaisille mieleen ja he kokivat kaikin tavoin saada häntä peruuttamaan päätöstään; mutta kaikki turhaan; hän yhä vaan uudisti toivonsa ja nähden hänen kuo-

lemata lähestyvän ja ettei hän kuollessaankaan rauhaa saisi, ellei hänen pyyntöönsä myönnytäisi, ei äitinsä taitanut muuta, kuin luvata sillä ehdolla että jos vaan isä myöntyisi, niin hänki olisi taipuvainen suostumaan tyttärensä kasteeseen. Kun isä tuli, sanoi Maria: „rakas isä! vielä tahdon sinulta jotain pyytää, ajattele, se on kuolevan lapsesi rukous! Nyt anon sinulta viimeistä osoitusta rakkaudestasi, isä!“ — Hyvin lempeästi kysyi isä: „Ja mikä on pyyntösi, rakas lapsi?“ — „Että lupaisit minua kastetta.“ — „Ah Mariani, sitä en voi, sinä olet juutalaisena syntynyt, ja täytyy sinun juutalaisena kuollakin.“ — „Isäni, se on mahdotointa; minä en nytkään enää ole juutalainen, minä olen kristitty; sillä minä uskon että Jesus Natsarethista on maailman vapahtaja ja minunki vapahtajani, Messias jota isämme toivoivat. Elä kiellä kuolevalta lapseltasi hänen viimeistä rukoustaan!“ — „Ajattele, lapsi, että se olisi koko sukumme häpiä, jos sinä luopuisit uskostamme.“ — „Enhän minä uskostamme luovu, tunnustan

vaan Hänen kuninkaaksemme, joka todellisesti on ja ijankaikkisesti on oleva kuninkaamme.“ — „Mutta mitä äitisi siihen virkkaa?“ — „Hän on jättänyt asian sinun päätettäväksesi. Siten se vaan riippuu sinusta. Ah, elä minulta tätä ainoata rukousta kiellä.“ Syvästi liikuttettuna sanoi isä vielä: „Jos sinä tulisit kastetuksi, tahtoisivat kristityt haudata sinua heidän hautausmaahansa.“ — „Isä, vähän siitä huolin, mihin tämä raadollinen ruumis pannaan, kun vaan sieluni on Jesuksen tykönä!“ — Tämän jälkeen isä myöntyi. Maria vastaanotti p. kasteen ja näytti omaisilleen, ennen jäähyväisensä, joka kohta tätä seurasi, vielä useampia merkkiä siitä autuallisuudesta, jonka usko Jesuksen päälle hänelle tuotti. Sitte erosi hän iloisena.

Gurland.

Kischinewin (Etelä-venäjässä) evangelisen papin Faltin luo tuli muutama vuosi takaperin noin 30 vuotias mies näillä sanoilla: „Minä olen hiljakkoin suorittanut tutkintoni ja olen nyt Rabini. Semmoisena on minulla vähän työtä ja pieni palkka; sentähden olisi minulle hyvin mieliksi saada erityis-opetuksella enentää tulojani. Sallikaatte minun senvuoksi kysyä: voisitteko minulle hankkia oppilaita kaunokirjotuksessa ja piirustuksessa? Voidaksenne arvostella kykyäni mainituissa oppiaineissa olen mukaani tuonut muutamia näytevihkoja. Tämän sanottua pani hän pöydälle vihot, jotka olivat niin kauniit, että kaikki muut suosiolauseet olivat turhat.

Faltin, joka mielellään auttoi lähimmäisiään, kyseli joka paikassa, jos joku haluaisi opetusta mainituissa aineissa. Muutaman päivän kulut-

tua täytyi hänen rabbinille ilmoittaa, ett'ei hän hankkeissaan menestynyt. Nyt syntyi hänessä uusi ajatus, miten hän taitaisi rabbinia auttaa. „Usein olen siitä ollut pahoillani, ett'en paremmin taida hebrean kieltä“, alkoi Faltin. Mieleni tekisi uudestaan tutkia tätä kieltä, taitaakseni edes sujuvasti lukea Vanhan Testamentin. Tahdotteko minulle antaa opetusta hebrean kielessä.“ Rabbini suostui mielellään tähän; pyysi vaan Faltinia jo edeltäkäsinkin lupaamaan, ett'ei hän mitään keskustelua Raamatun sisällöstä hänen kanssansa alottaisi. Faltin ymmärsi myöntymisen tässä viisaimmaksi; mutta rukoili vaan sitä hartaimmin Jumalaa hengellensä valaisemaan nuoren rabbinin sydäntä tunnustamaan ja rakastamaan Herraa Jesusta. Koska hän oli tuntenut Jumalan sanan voiman omassa sydämessään, toivoi hän sen osottavan voimansa myös tässä Israelin poiassa. Uskonsa pantiin kuitenkin pitkälle koetukselle. Viikot vierivät eikä pienintäkään muutosta huomattu Juutalaisessa; mutta sitä väsymättömämmäksi muuttui Faltinin

esirukous. — He olivat jo lukeneet läpi koko Vanhan Testamentin ja tulivat nyt toisen kerran Profeta Jesaiaan 53:teen lukuun. Erinomainen vakavuus näkyi tällä kerralla rabbinin koko olennessa ja ehtimiseen vaipui hän syviin mietteisin. Kun luku oli päätetty, sanoi hän: „Lukekaamme tämä luku vielä kerran.“ Faltin teki niin; mutta rabbini istui yksivakaisena ja ääneti. Niin pian kun Faltin oli jäänyt yksinään, lankesi hän polvilleen, kiitti Jumalaa että hän tähän asti oli kuullut rukouksensa ja rukoili innokkaasti häntä myös alotettua työtänsä päättämään.

Faltin ei saanut rabbinia mielestänsä silmänräpäyksesikään, kunnes tämä seuraavana lukutuntina taas tuli luoksensa. Kirkkoherra ihmetteli, kun tämä alkoi: „Lukekaamme Profeta Jesaiaan 53 luku vieläki kerran. En ymmärrä, mistä se tulee, että vaikka osaan koko Vanhan Testamentin ulkoa, minä siinä nyt löydän monta paikkaa, joita en ennen ole tullut huomanneeksi ja jotka ihmeellisesti soveltuvat kertomukseen

teidän Jesuksesta ynnä hänen elämäänsä, niin että minun melkein täytyy uskoa hänen olevan luvatus Messiaan.⁴ Nyt luuli Faltin hetken tulleeksi, jona voisi osottaa rabbinille kaikki ne paikat Psalmeissa ja Profetoissa, jotka selvästi ennustavat Jesuksen olevan Jumalan Voidellun. Siihen antoi Jumala siunauksensa.

Eräänä päivänä huudahti rabbini: „Nyt en enää voi tätä kärsiä; en voi muuta kun uskoa, että Jesus on Jumalan poika. Sitä vaan en ymmärrä miten ennen niin useasti olen lukenut Raamattua siinä löytämättä, mitä nyt niin selvästi näen. Että olen ahkera raamatuntutkiaitaidan teille todistaa. Ottakaat raamattu, avatkaat siitä mikä paikka tahansa, mainitkaa vaan minulle ensimmäiset sanat viideltä ensimmäiseltä riviltä ja minä sanon teille mikä se paikka on.“⁴ Faltin teki kokeen ja mistä vaan koetteli, tiesi rabbini kohta ei ainoastaan kirjan, lu'un ja vär-syn, vaan osasi vielä koko lu'un ulkoa. Kun Faltin tätä ihmetteli, vastasi toinen: „Tätä en ole tehnyt näyttääkseni tietoani, vaan vakuut-

taakseni teitä, että ahkerasti olen lukenut Jumalan sanaa. Sittekin näyttää minusta nyt kun jos lukisin asioista, joista en ennen ole lukenut. En käsitä miksi en jo ennen ymmärtänyt näitä paikkoja.“ — Tästä hetkestä oli Gurland, se oli rabbinin nimi, päättänyt tunnustaa uskonsa että Jesus on se luvattu Messias ja tämä tunnustus piti tapahtuman kasteen kautta. Nyt tuli oppilas opettajaksi ja entinen opettaja oppilaaksi. Gurland kertoi vaimollensa muutetusta mielestänsä. Hänä ei tahtonut siitä kuulla vaan nuhteli miestänsä, että oli voinut ajatellakaan hylätä isiensä uskontoa. Mutta miehensä oli Faltiniltä oppinut paraimman tavan voittaa sieluja. Niinkuin tämä oli edestänsä rukoillut, rupesi hän nyt vaimonsa edestä rukoilemaan. Nojaten Jesuksen sanaan: „Missä ikänä asiassa kaksi teistä sopii maan päällä, jota he rukoi-levat, sen heidän pitää saaman Isältääni, joka on taivaissa“, vaati hän myös uutta ystävätänsä kanssansa rukoilemaan. Ei aikaakaan niin Gurland'in vaimo rupesi avaamaan sydäntänsä evan-

geliumin sanalle. Samalla aikaa kun Faltin opetti Gurlandia kristillistä autuuden oppia, opetti hän puolestansa vaimoansa. Vähitellen herättivät rabbinin taajat käynnit kirkkoherran luona ihmisten huomion ja eräät Juutalaiset arvelivat tuon kiiivaan rabbinin kääntävän kirkkoherran heidän uskoonsa.

Kun sitte kohta nähtiin ett'ei asian laita ollut niin, hämmästyivät Juutalaiset ja arvelivat Gurlandia uskonheittolaiseksi. Muutamat rabbinin presidenttinsä johdossa menivät sentähden hänen luoksensa kysymään, josko hänen aikomuksensa oli kääntää kirkkoherraa Juutalaisten uskoon. Heidän nähden oli se vaan turha vaiva ja luulivat hänen tekevän oikeimmin jos hän siitä luopuisi. „Se ei olekaan aikomukseni“, vastasi Gurland rohkeasti, „päinvastoin aivon itse tulla kristityksi.“ Nyt rupesivat he Kristusta kiroilemaan ja vakuuttivat tahtovansa Vanhasta Testamentistä todeksi näyttää ett'ei Jesus ollut Messias vaan joku pettäjä. Mutta sen asemesta luki Gurland heille nyt kaikki Profetain en-

nustukset Jesuksesta. Hirveällä huudolla juoksi yksi rabbineista hänen luoksensa ja sanoi: „sinulla on vääristetty raamattu; mitä siitä olet lukenut, ei seiso meidän kirjassamme.“ Tyyneesti vastasi Gurland: „veljeni, verratkaatte raamattuani teidän raamattuun ja katsokaat itse josko se on vääristetty.“ Ett’ei niin ollut, kun väittivät, täytyi rabbinein lyhyen tutkimuksen jälkeen myöntää; mutta he sulkiivat sydämensä totuudelle ja menivät vihoissaan tiehensä.

Gurland oli nyt niin valmistettu, että hän taisi vastaanottaa kasteen. Faltin antoi hänen itse määrätä päivän, jolloin se tapahtuisi. Saadakseen vaimonsa otetuksi kristilliseen seurakuntaan samana päivänä kun hän itsekin, lykäksi hän tämän juhlallisen toimituksen pääsiäiseen 1864. Juutalaiset ja kristityt tiesivät siitä ja kirkko oli täpösen täynnä. Saarnan aikana vallitsi ihmeteltävä tarkkuus, ja kun kaste alkoi ei kuulunut hengähdystäkään; ihmisjoukko kirkon oven ulkopuolellakin oli ääneti. Pyhän toimituksen jälkeen laskeusi Faltin kastettu in

kanssa polviileen rukoukseksi, ja kuka ikänä ahdingossa taisi, teki samoin. Gurland kiitti Herraa siitä armosta, josta hän kasteen kautta oli tullut osalliseksi ja rukoili häntä samaan armoon vielä saattamaan monta hänen kansastansa. Koko juhlallisuus teki niin valtaavan vaikutuksen läsnäoleviin, että melkein kaikki mielenliikutuksesta itkivät. Kolme Juutalais-rouvaa olivat niin tunteiltaan viehätetyt, että vielä kirkossa syleilivät äsken kastettua sanoen: „sinä olet onnellinen vaimo.“ Gurlandin pahinpiinki vihamiehiin oli tämä tapaus niin vaikuttanut, että hän kaiketta esteettä pääsi kotiinsa. Mutta toisin piti vielä käymän. Faltin oli esitellyt Gurlandia Israelin lähetysseuralle Berlinissä. Hän oli juuri aikeissa matkustaa Berliiniin, siellä valmistaaksensa Juutalais-lähettilääksi; kun muutamana päivänä eräs vaimo tuli luoksensa ja kysyi: olisiko hänellä vielä huonekaluja kau-paksi. Tämäpä oli vaan tekosyy; sillä hän tah-toi tietää jos Gurland oli yksinään kotona. Tuskin oli vaimo mennyt pois, niin tuli kahdeksan

miestä sisään, jotka puhuttelivat Gurlandia näin: „Rabbi me tiedämme sinun sokeassa kiivaudesasi hylänneen isiemme uskonnon, ja ettäs olet antanut itseäsi kastaa; mutta olemme myös kuulleet sinun jo katuvan tekoasi. Tässä on 600 hopearuplaa, ota ne ja matkusta Konstantinopoliin. Siellä ei kukaan tiedä ettäs olet kastettu, niin saatat taas elää Juutalaisena kuin ennen. Tarvitsetko enemmän rahaa, niin lähetetään ne sinulle sinne. Jos taas et vastaanota tätä hyvää neuvoa, niin tiedä, ett’et sinä elävänä tästä kaupungista pääse. Jos tahdot meidän päällemme kantaa, on sinulla siihen valta. Meillä taas on enemmän kun 20,000 ruplaa, joilla voimme oikeuskäynnit kustantaa. Täten estämme kumminkin sinua lähtemästä maasta, seki jo on jotakin; sillä se estää sinua muita vahingoittamasta.“ Vihollisien uhkauksista huolimatta heitti Gurland määrättynä päivänä jäähyväiset Kischineville ja saapui onnellisesti Berliniin. Jumaluusopillisen tutkinnon suorittettua vihittiin hän Toisena sunnuntaina Kolminaisuus-

desta v. 1867 papiksi ja työskenteli sitte suurella siunauksella isällisen ystävänsä Faltinin rinnalla.

Eräs tuhlaajapoika.

Eräs Jumalan sanan palvelia kirjottaa: „Muutama vuosi takaperin asuin jonkun aian kuuluisassa kylpypaikassa Englannissa. Siellä tulin tuntemaan vaatimattoman hurskaan kauppamiehen, joka elämänsä päätarkoitukseksi oli asettanut Jumalan sanan levittämisen ympäristössä. Vaikka hän ei ollut kirjakauppias, oli kauppuotinsa ikkunassa iso raamattu ja lippu, jossa luettiin: „Tässä myydään Lutherin miekka.“ Sillä miekalla oli kauppias jo voittanut monta taistelua, eikä senvuoksi voinut olla sitä kehumatta. Näillä seuduin kuleskeli eräästi joukko nuoria musikantteja. Soittokuntaa nimitettiin „Ätiopian serenadi.“ Se kulki itämaalaisessa puvussa mustattuun kasvoihin ja käsiin. Muutamana aamuna asettuivat he herra Karrin, se oli kauppiaan nimi, puodin eteen, soittivat, lauloivat ja lau-

suivat runoja irstastellen, irstistellen, kunnes joukko ihmisiä kokountui ympärillensä. Sitte otti yksi heistä lautasen ja keräsi kokountuneilta rahoja. Hän tuli puodinki ovelle almua anellen. Herra Karr ottaa raamatun ja sanoo: „Nuori mies, annan teille schillingin ynnä tämän kauniin kirjan, jos kokountuneelle kansalle ja kumppaneillenne siitä luette kappaleen.“ „Hyvä! schillinki on helposti ansaittu!“ „Kumppanit, nyt pidän teille luennon!“ huusi poika nauraen. Herra Karr avasi sillä aikaa Lukaan 15 lu'un ja pyysi nuorukaista lukemaan 11:ta värsystä. „Ylös Jem! lue innokkaasti ja ansaitse schillinkisi“, hohottivat kumppanit poian tullessa. Ute-lias äänettömyys vallitsi väkijoukossa ja poika alkoi: „Yhdellä miehellä oli kaksi poikaa, ja nuorempi heistä sanoi isällensä: isäni anna minulle osa tavarasta, kun minulle tulee. Ja hän jakoi hänelle tavarana.“ Kaikki olivat ääneti, nuorukaisen kaunis ääni muuttui vakavaksi, juh-
lalliseksi. Hän luki: „Ja ei kauan senjälkeen, koska nuorempi poika oli kaikki koonnut, meni

hän kaukaisille maille ja hukkasi siellä tavaran sa irstaisuudessa.“

„Kas Jem tuo koskee sinuun! Se on aivan samaa, mitä olet meille kertonut isästäsi“, huudahti muudan poika veitikka. „Mutta kun hän kaikki oli tuhlanut, niin tuli suuri nälkä siihen maakuntaan ja hän rupesi hätäyntymään.“

„Tuhat' tulimmainen Jem, tuo taas soveltuu sinuun!“ huusi yksi. „Niin, niin sepä soveltuu meihin kaikkiin“, huusivat useimmat, „pian saamme kaikki panna hampaat naulaan ja olisimme kuitenkin voineet nähdä parempia päiviä.“ Nuorukainen pitkitti lukuaan; mutta päästyänsä kohdalle: „Minä nousen ja käyn minun isäni tykö“, vapisi äänensä liikutuksesta. Lapsuutensa aika, vanhempansa, armas kotinsa ja perhe-elämä siinä juohtuivat mieleensä ja eteensä kuvautui tulevaisuus täynnä köyhyyttä, syntiä, kurjuutta. Sanomaton häpeän ja katumuksen tunne valloitti hänen; mutta tuhlaajapoian kertomus herätti hänessä samalla uutta toivoa ja hyvän päätöksen. Hän meni Herra Karrin luo ja avasi hänelle sy-

dämensä. Jumalan armosta on tämä tuhlaaja-poika jälleen otettu maallisen isänsä lempeään kotiin, löytänyt taivaallisen kotimaansa ja Jumalansa.

Efraim Syrialainen.

Efraim Syrialainen, eräs kirkkohistoriassa muita pyhemmäksi mainittu diakoni ja eräkäs neljänneltä vuosisadalta, kertoo:

„Poikana vielä ollessani, elin minä hurjasti. Kerran lähettivät vanhempani minua asioille. Metsässä näin nuoren tiineen lehmän, erään köyhän miehen ainoa omaisuus. Vallattomuudessani ajoin sitä takaa, heitellen kiviä päällensä, kunnes se uupuneena kaatui maahan ja kuoli. Minä juoksin pois, jättäen sen pedoille. Vähäisen matkan päässä kohtasin miesparan, joka lehmäänsä etsi. Hän kysyi, jos en minä olisi sattunut sitä näkemään? Minä vaan haukkumanoilla hänelle vastasin. Kuukauden kuluttua lähettivät vanhempani minua toistamiseen. Tiellä saavutti minut illan hämärä, jonka vuoksi muutamamat paimenet kehoittivat minua jäämään hei-

dän tykönsä yöksi ja seuraavana aamuna jatkamaan matkaani. Minä poikkesin heidän maajaansa. Samana yönä syöksivät pedot heidän lampaihinsa ja hajottivat laumat. Omistajat syyttivät minua, sanoivat minun tuoneeni varkaita muassani, jotka osaksi olivat varastaneet ja osaksi karkoittaneet pois heidän lampaansa. Turhaan vannoin viattomuuttani; he kuljettivat minun sidottuna ruunun palvelialle, joka heittäi minut vankiuteen. Täällä tapasin kaksi muuta vankia, joista toinen oli avioliiton rikoksesta ja toinen murhasta syytettynä. Neljäkymmentä päivää näännyttyäni tässä kauheassa luolassa, tapahtui seuraava:

Unissani näin sivullani nuorukaisen, jonka näkö minua alusta peljästytti. Mutta hän puhutteli minua lempeällä, suloisella äänellä: „Minikä tähden sinä täällä istut Efraim?⁴⁴ Monin kyynelin kerroin hänelle tapahtumani, vakuuttaen viattomuuttani. Hymyellen vastasi nuorukainen: „Minä tiedän sinun viattomaksi siinä asiassa, josta nyt olet kiini joutunut, mutta tiedän myös

rikoksesi tuota lehmää ja sen omistajaa kohden. Opi tästä, että Jumala on vanhurskas Jumala ja Hänen tuomionsa oikiat! Tiedä, että molemmat kumppanisikin ovat yhtä viattomasti kun sinä vangitut. Mutta kysy kumminki, eivätkö hekin tunnusta itsensä suuriin rikoksiin syyllisiksi?⁴ Nuorukainen katosi. Varhain seuraavana aamuna kyselin heiltä molemmilta syytä heidän vankeuteensa. Ensimmäinen vastasi: „Minua syytetään murhasta, mutta väärin.“ Toinen: „Ja minua avioliiton rikoksesta, vaan Kaikkietävä tietää minun syyttömäksi.“ Olkoon niin! vastasin minä, mutta oletteko muutoin vikapääät johonki rikokseen, joka vielä rankaisematta omaatuntoanne painaa? „Kyllä niin!“ vastasi murhasta syytetty, „ei kauan siitä kävin siltaa myöden, muutaman joen poikki. Kaksi miestä astui jälessäni. Heidän välillään noussut riita tuli niin kiivaaksi, että toinen syöksi toisen joken. Onnetoin huusi ja anoi minulta apua. Mutta tunnottomana annoin hänen vaikeroida ja kävin ylitse. Virta nyhti hänet myötänsä ja

hän hukkui. Tämä on rikokseni, josta Jumalan sallimuksesta täällä nyt istun.“ Nyt tunnusti toinen seuraavan: „Kaksi vuotta takaperin kuoli eräs pariskunta, jälkeensä jättäen kaksi poikaa ja yhden tyttären. Veljekset ahnehtivat sisarensa perintöä ja hakivat siten syytä tehdäksensä hänen osattomaksi. He syyttivät sisartaan kevytmielisestä elämästä. Kun tämä valalla vakuutti viattomuuttaan, tarjosivat he minulle 50 markkaa jos rupeaisin todistajaksi sisartansa vastaan. Minä annoin houkutella itseni tähän väärään todistukseen, josta seurasi onnettoman tuomitseminen syypääksi huonoon elämään ja rangaistukseksi siitä, perintönsä menettäneeksi.“ Kanssavangittuini näin suorain tunnustusten jälkeen, kerroin minäkin heille yhtä avosydämisesti päälläni lepäävän nuoruuden syntini. Seuraavana päivänä vietiin minä kumppanineni kidutushuoneeseen. Nämä molemmat kestivät rangaistuksen, vakuuttaen viattomuuttaan ja päästettiin irti. Mutta minä vietiin takasin vankiuteen, jossa edespäin taaski vietin 40 päi-

vää yksinäisyydessä ja sitte vielä 30 päivää kolmen uuden kumppanin kanssa.

Näiden 30 päivän kuluessa tuli nuorukainen taas luokseni. „Efraim“, näin puhutteli hän minua, „oletko kysellyt miehiä, joiden seurassa ensin olit täällä?“ „Olen, ja he tunnustivat kaikki.“ Hän jatkoi: „Sinä näet nyt Jumalan vanhurskaan tuomion. Vaan kuule vielä! Tunnetko nykyisiä kanssavangittujasi? Kaksi niistä ovat tuon väärin ja osattomaksi tuomitun sisaren veljet. Kolmas on sama riitelijä, joka syöksi kumppaninsa sillalta.“ Nyt katosi nuorukainen. Seuraavana aamuna puhuin kolmen toverini kanssa ja he vahvistivat tunnustuksillaan kaikki nuorukaisen sanat. Kerrottuani heille oman elämäkertani tähän päivään saakka, antoivat he minun kanssani kaikkinäkevän vanhurskaudelle kunnian. Itkien, pelolla täytettyinä, odotimme päätöstä. Seuraavana päivänä vietiin meidät kidutushuoneeseen. Kolme kumppaniani tunnustivat kiduttaessa itsensä syyllisiksi niinhyvin väärin syytettyihin, kuin myös todellisiin rikoksiinsa

ja he tuomittiin kaikki kuolemaan. Jumalan erinomaisen sallimuksen mukaan, lykättiin minun kidutukseni tälläkin kertaa toistamiseen ja minä makasin taas 25 päivää kahleissa. Silloin ilmestyi nuorukainen kolmannesti minulle. „Tunnustatko“, kysyi hän, „Jumalan hallitsevan ja oikeen tuomitsevan?“ „Tunnustan Herra“, vastasin minä, „Hänen tuomionsa ja tiensä ovat käsittämättömät. Mutta nyt! katso kurjuuttani ja armahda palveliatas! Saata minua tästä vankiuudesta, voidakseni kaukana maailmasta Herraani Kristusta ylistää ja palvella!“ Monen hyödyllisen opetuksen annettuaan, lupasi hän minulle vapauden ja katosi. Todellisesti tämä tapahtuikin viiden päivän perästä. Minä vietiin uuden tuomarin, joka tunsu vanhempani, eteen. Minun onnistui, syytettyjen rikosten suhteen osoittaa viattomuuteni ja minä päästettiin irti. Heti kiiruhdin ei loitos siitä olevalle vuorelle, erään kunniallisen vanhan, yksinäisen ukon luo ja rupesin siitä päivästä eräkkääksi.“

„Tämän“, niin päätti Efraim kertomuksensa, „olen teille veljeni senvuoksi kertonut, että minun kanssani kiittäisitte Häntä, joka tahtoo kaikkia ihmisiä auttaa ja saattaa heitä totuuden tunnustamiseen. Hänelle olkoon kunnia ja majesteetti ijankaikkisesta ijankaikkiseen. Amen!“

Äidin ääni.

Rouvasihminen sattui juuri sinä hetkenä käymään ravintolan ohitse, kun isäntä heitti erään nuoren miehen ovesta ulos. Tämä oli vielä hyvin nuori; mutta kalveat laihtuneet kasvonsa ja rajusti pyörivät silmänsä todistivat hänen jo kauan käyneen turmelluksen tietä. Kiroillen, nyrkkiä puiden uhkasi hän kosta isännälle. Miesparka oli niin kiivastunut, ett'ei hän vihansa vimmassa huomannut vieressään seisovaa rouvaa, ennenkun tämä pani kätensä nuorukaisen käsivarrelle ja leppeällä ystävällisellä äänellä kysyi: „mitäs nyt, mikä on tapahtunut?“ Ensin seiso i nuorukainen siinä kun halvattuna, sitte kääntyi hän rouvaan, entistään vielä kalveampana ja koko ruumiilleen vavisten. „Minä luulin sen äitini ääneksi, äänenne on niin äitini äänen kaltainen; mutta se on jo kauan kuo-

lemaan vaiennut.“ — „Teillä oli siis äiti, joka teitä rakasti?“ kysyi rouva. Tunteiden äkillisestä muutoksesta, joka on tavallista helposti liikutetuilla ihmisillä, purskahti nuorukainen itkuun: „Niin, minulla oli armas äiti, joka sanomattomasti rakasti poikaansa. Mutta hänen kuoltua on maailma minua vastaan ja minä olen kadotettu.“ „Jumala on armollinen, hänen armonsa ja rakkautensa saavuttaa suurimmanki syntisen“, sanoi rouva leppeällä äänellensä. Nämät sanat koskivat voimallisesti nuorukaisen sydämeen ja herättivät siellä armaita, jo kauan aikaa synnin lokaan ja irstaisuuteen haudatuista muistelmia. Rouva puhui vielä monta ystävällistä sanaa ja kun hän läksi, seurasi häntä nuorukainen. Rouvan asunnon nähtyä kääntyi nuorukainen takasin. Vakavat ajatukset, syvät tunteet heräsivät sydämessänsä.

Vuosia kului ja rouva oli jo kauan unhotanut mainitun tapauksen, kun eräästi vieras mies lähetti hänelle nimi-korttinsa ja pyysi päästä hänen puheillensa. Ihmetellen kuka tuo vieras

olisi, astui hän vierashuoneeseen, jossa ylevän-
 näköinen komeasti puettu herra häntä kunnioi-
 tuksella tervehti ja sanoi: „Suokaatte anteeksi,
 mutta minä olen tullut tänne monen penikul-
 man takaa kiittämään teitä hyvästä työstä, jonka
 minulle monta vuotta sitte osotitte.“ Rouva häm-
 mästyí, sillä hän ei muistanut ennen koskaan
 nähneensä tätä herraa ja pyysi selitystä. „Minä
 olen hyvin muuttunut vastasi vieras, te ette enää
 voi minua tuntea; mutta vaikka minä vaan ker-
 ran teidät näin, olisin teidät vaikka missä tun-
 tenut, erittäin olisin tuntenut äänenne; sillä se
 on äitini äänen kaltainen!“ Nuo viimeiset sa-
 nat muistuttivat rouvaa nuorukaisesta, jota hän
 oli puhutellut ravintolan ovella ja kyyneleet nou-
 sivat sekä hänen että nuorukaisen silmiin. Kun
 tunteiden ensimmäinen liikutus oli asettunut, ker-
 toi herra miten rouvan sanat Jumalan siunauk-
 sesta hänessä olivat vaikuttaneet ensimmäisen lii-
 kutuksen kääntymiseen ja tehneet hänen siksi
 minä hän nyt oli. Ensimmäinen huudahdus: „Ei
 ijankaikkisesti kadotettu!“ seurasi minua mihin

vaan menin, minusta oli, kun jos armas äitini haudastansa minua puhuttelisi. Minä kaduin syntini ja päätin elää Herrani Jesuksen ja äitini mielen mukaan. Jumalan armosta ja laupeudesta olen voinut täyttää päätökseni ja vastaanseisoa viettelyksiä.“

„Minä en voinut aavistakaan näin suuren voiman olevan muutamassa ystävällisessä sanassa“, huudahti rouva, „ja tulevaisuudessa tahdon aina samoin puhutella kaikkia murheellisia ja vaivaisia, jotka minua elämäni tiellä kohtaavat.“
